



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XIX. a Clemens III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

licet verbum *cum simili*, majorem excommunicationem importet in cap. 3. hoc tit. in 6. Aliquando tamen communicans cum excommunicato nullam excommunicationem incurrit, veluti in casibus relatis in cap. quoniam multos 103. 11. quest. 3. cap. quod in dubiis 30. cap. inter alia 31. cap. responso 43. cap. si verò, cap. cum voluntate 54. hoc tit. cap. antecessor 104. cum seqq. 11. quest. 3. & aliis in casibus, de quibus egi in cap. sacris, de his qua vi. Aliquando verò excommunicatione cum excommunicato major incurritur excommunicatio, veluti in casu deciso in presenti textu, in quo specialiter constituitur, ut communicans cum excommunicato majorem excommunicationem incurrat, concurrentibus scilicet quinque requisitis, de quibus in presenti. Primò, quod aliquis sit excommunicatus à Romano Pontifice: secundò, quod communicans cum tali excommunicato sit clericus: tertio, quod ipse communicet in officiis divinis: quarto, quod communicet sciens esse nominatim excommunicatum à R. Pontifice: quinto quod communicet spontè: quorum si aliquod deficit, non incurrit majorem, sed minorem tantum excommunicationem. Notant Suarez supra disp. 10. sect. 2. num. 4. Covarruvias dist. 8. §. 3. num. 4. & alii plures. Unde cavendum est à Glossa finali hic falsò assente simpliciter, & generaliter, eum qui communicat cum excommunicato à Papa, majorem excommunicationem incurrit; nam ejus doctrina ita demum vera erit, si prædicta quinque requisita concurrant, & sic accipienda est lex 79. tit. 9. partit. 1. Item si communicet quis cum excommunicato in eodem crimine, pro quo fuit majori excommunicatione ipse ligatus, cap. 3. cap.

qui communicaverit 19. cap. rogo 25. 11. quest. 3. 6. Anastasius 19. dist. cap. nuper 29. cap. inter alia 31. in fine, cap. si concubina 55. de sentent. excom. cap. statutus, hoc tit. in 6. Covarr. dist. 8. §. 3. num. 5. Suarez de censur. disp. 17. sect. 2. num. 3. Ratio est, nam communicans cum excommunicato in eodem crimine, damnatus censetur de ipso crimine, d. cap. nuper 29. hoc titulo. Item si quis fuerit cum suis fautoribus excommunicatus, cap. excellentissimus 102. 11. quest. 3. cap. quod in dubiis 30. cap. sacris 38. hoc tit. Item in casibus relatis in cap. si quis Episcopus 6. & 7. cap. qui merito 29. 11. quest. 3. Clement. 2. hoc tit. Clement. 2. de sepult. Vgolinus dist. 8. §. 13. num. 5. Item major excommunicatio illis imponitur, qui nominatim excommunicatis præsumptuosè participant, nec commoniti desistunt ab eorum participatione. Hi enim contemnunt ecclesiasticam disciplinam communioni excommunicatorum pertinaciter se ingerendo, d. cap. excellentissimus 11. quest. 3. & ita gravius delinquent, Covarruvias d. 8. §. 3. num. 7. ideoque majori excommunicatione feriuntur, cap. si quis laicus 26. 11. quest. 3. cap. quod in dubiis 30. hoc tit. cap. 2. juncta ejus integra de cleric. excom. Sed hæc excommunicatio non est lata à jure, sed à iudice ferenda, ut constat ex d. cap. si quis laicus, ibi: Absineatur; dicto cap. quod in dubiis, ibi: Innotanda, cap. si celebrat, ibi: Ferendus, de cleric. excom. & ideo ut imponatur, oportet monitionem præmittere, alias nulla erit, cap. statutus, cap. constitutione, cap. statutum. hoc tit. lib. 6. Alia de communicatione cum excommunicatis, & casibus, in quibus impunè cum eis communicatur, adduxi in cap. sacris, de his qua vi.

CAPUT XIX.

a Clemens III.

TUa nos duxit fraternitas consulendos, an ii soli sint ad Sed. Ap. destinandi, qui in lata sententiæ^b canonem incidentes, manus in clericos injiciunt violentas, & utrum non possint ab eadem sententiâ, nisi per Romanum Pontificem liberari. Unde fraternitati tuæ breviter respondemus, quod non solum ii, qui in clericos temerarias manus injiciunt, sed etiam^c incendiarii, ex quo sunt per ecclesiasticam sententiam publicati, pro absolutionis beneficio ad Sed. sunt Apost. destinandi, & non nisi per Romanum Pontificem absolvendi. Hi verò, qui ecclesiastica beneficia de manibus accipere præsumunt laicorum, non consueverunt pro tali excessu ad Sed. Apost. d laborare.

NOTÆ.

1. ^a Clemens III.) Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc tit. cap. 8. etsi nullibi exprimitur cui rescribat Pontifex, ut sæpius in Decretalibus hujus Pontificis contingit.
2. ^b Canonem.) Si quis suadente 17. quest. 4. cujus verba retuli in cap. 1. hoc tit.
3. ^c Incendiarii.) De pœna incendiarii egi in cap. intelleximus, de raptor. In presenti illud notandum est, ex hoc textu communiter deduci, incendiarios ipso jure excommunicationem incurrite, siquidem à Pontifice exquantur percussoribus clericorum, qui etiam ipso jure excommunicationem incurrit. Expendunt etiam pro hac sententiâ textus in cap. si quis membrum, cap. possi-

mam, 23. quest. 8. Sed verè in his juribus tantum docetur, incendiarios excommunicandos esse, non verò ipso jure esse excommunicatos: & præsens æquiparatio incendiarii, & percussoris clerici tantum procedit quoad absolutionis reservationem, post denunciationem ipsius incendiarii: quare nullum incendiarium ipso jure esse excommunicatum, sed excommunicandum, docuerunt Cajetani, in summa, verbo Excommunicatio 22. Navarr. in manuali, cap. 27. num. 94. Tolet. lib. 1. summa, cap. 36. num. 5. Suarez de censur. disp. 22. sect. 2. num. 19. Sayrus eodem tract. lib. 3. cap. 29. num. 8. Gibalinus in synopsi, verbo Incendiarius, Barbosa de potest. Episc. alleg. 5. num. 89. Castro-palao disput. 3. punct. 24. num. 5. tenentur tamen diœcesani, & ordinarii incendiarios excommuni-

care, atque excommunicatos denunciare; & tunc eorum absolutio Romano Pontifici referatur. Latius profequitur expositionem hujus excommunicationis Gibalinus verbo *Incendiarius*.

d *Laborare*.] Etsi graviter peccent beneficia de manu laici accipiendo, ut probavi in cap. *quisquis*, de *elect.*

CAPUT XX.

a Clemens III.

AD eminentiam Sedis Apostolicæ est recurrendum quotiens articulus dubitationis emergit, ut tantò quis promptiori conscientia recipiat, & obleret, quod super re dubia sibi fuerit a Sede Apostolica responsum, quantò prærogativâ dignitatis illius certiori noscitur ipsius sententia veritate roborata, quæ in beato Petro Apostolorum Principe præ omnibus aliis amplitudinem prælationis accepit. Sicut autem ex parte fraternitatis tuæ nostris est auribus intimatum, dubium tibi existit, utrum ij sint absolutionis consequuti beneficium, qui cum pro injectione manuum in clericos, vel alias religiosas personas, excommunicationem incurrerint, à legatis Cardinalibus, qui à latere Rom. pont. destinantur pro tempore, fuerint absoluti, cum iidem Legati mandatum sibi super hoc non ostendant expressum. Super quo id à te, ac tuis suffraganeis volumus observari, ut eos habeatis absque omni hesitationis scrupulo absolutos, quos consistit à talibus beneficium fuisse absolutionis adeptos.

NOTÆ.

a *Clemens III.*] Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc tit. cap. 9. etsi nullibi exprimitur cui Prælato rescribat Pontifex.

b *Religiosas personas*.] Canonicos videlicet regulares, religiosos, aut conversos ut probavi in cap. *non dubium* 5, hoc tit.

I. c *À latere*.] Non tamen temporibus Clementis III. omnes Legati à latere ex Cardinalibus eligebantur, sed ex Episcopis, aut Archiepiscopis, ut probant Glossa in cap. *excommunicatis*, de offic. leg. Souchetus ad epist. 260. Ivonis Carnot. Unde ex præsentibus verbis, Legatis Cardinalibus, non inferas, his temporibus omnes Legatos à latere fuisse Cardinales, licet postea observatum sit, ut non nisi Cardinales Legati mittantur à latere, seu de latere.

d *À talibus*.] Legatis videlicet à latere, nam inter eos, & alios Legatos missos, seu natos magna versatur differentia; nam Legatus à latere à quacunque percussione poterit absolvere, tam eos qui sunt de sua provincia, quam alios omnes, qui ad eum recurrerint toto tempore suæ legationis, hoc est à die, quo à Curia Romana egredietur, usque ad diem, quo ad ipsam regredietur, Glossa, & Panormit. in cap. *excommunicatis*, de offic. legat. Legatus verò missus, qui non est à latere, non potest absolvere nisi eos, qui sunt de provincia sibi commissa, & quandiu in ea extitit, ut facile colligitur ex d. cap. *excommunicatis*. Tandem Legatus natus qui Legati officium simul cum ipsa dignitate habet, non potest absolvere ab hac excommunicatione, nisi in casibus, in quibus alij ordinarij absolvere possunt. Molina de iustit. tract. 3. disp. 58. Gibalin. in synopsis, fol. 466.

CAPUT XXI.

a Clemens III.

NOBIS fuit ex parte tua quæsitum, utrum si quis ita pronunciaverit: Qui fur-tum fecerit, excommunicatus sit? hæc generalis clausula ad ipsius excommunicatoris subditos referatur, an generaliter extendatur ad omnes, qui non sunt de iurisdictione illius. Ad hoc utique dicimus quod hac sententia non nisi e subditi obligantur, nisi fortè postea contulerit major, & largior auctoritas delegantis.

NOTÆ.

I. a *Clemens III.*] Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc tit. cap. 10. nullibi tamen exprimitur cui rescribat Pontifex.

2. b *Furtum fecerit*.] Quatenus pro futuris culpis possit excommunicatio proferri, pro conciliatione hujus textus cum cap. *Romana*, §. *caveant*, hoc titul. in 6. exposui in cap. præterea, §. 40. de appellat.

c *Non nisi subditi*.] Glossa in præsentibus expli-

cat, quatenus per mortem Prælati, aut translationem ad aliam Ecclesiam cesset excommunicatio: quam tractationem prosequuntur ultra laudatos à Barbosa in præsentibus, Suarez de censur. disput. 20. sect. 2. Gibalinus eod. tract. disquisit. 1. §. 3. num. 1. Balleus verbo *Excommunicatio* 1. nu. 60. Cornejo tom. 3. de censur. tract. 5. disp. 4. dub. 3. §. 3. Diana p. 5. tract. 9. resol. 64.

COMMENT